

Nota van uitgangspunten en randvoorwaarden voor opvang van (alleenstaande) asielzoekers, ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders

in de gemeente Valkenswaard

Opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen aan de Haak 14 Valkenswaard.

Bron: Valkenswaards weekblad.

Versie

19 februari 2025

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
Prioriteit opvang en huisvesting doelgroepen.....	5
Moties	5
Resultaten enquête inwonerspanel eind 2024	6
Uitgangspunten	6
Huisvesting asielzoekers	6
Huisvesting statushouders	6
Huisvesting Oekraïense ontheemden.....	7
Scenario's	7
Participatie	7
Rol van de gemeenteraad en het college	8
Vervolg	8
1. Inleiding	9
1.1 Aanleiding	9
1.2 Doel van de nota.....	9
1.3 Leeswijzer	10
2. Beleidsmatige context	11
2.1 Landelijke opgaven voor opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders	11
2.2 Doelgroepen	12
2.2.1 Vluchtelingen/ asielzoekers	12
2.2.2 Statushouders.....	13
2.2.3 Oekraïense ontheemden.....	13
2.3 Opgave per doelgroep	14
2.4 Actualiteit	14
2.4.1 Opvang vluchtelingen	14
2.4.2 Huisvesten statushouders	15
2.4.3 Opvang Oekraïense ontheemden	16
2.5 Kernpunten	16
2.5.1 Kernpunten opvang vluchtelingen	16
2.5.2 Kernpunten statushouders	16

2.5.3 Kernpunten opvang Oekraïense ontheemden	17
3. Uitgangspunten en randvoorwaarden voor opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen	18
3.1 Inwonersenquête en motie vreemd.....	18
3.1.1 Inwonersenquête	18
3.1.2 Motie vreemd	18
3.1.2.1 Huisvesting van asielzoekers	19
3.1.2.2 Huisvesting van statushouders	19
3.1.2.3 Huisvesting van Oekraïense ontheemden	19
3.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden opvang en huisvesting bijzondere doelgroepen	20
3.2.1 Overwegingen opvang asielzoekers	20
3.2.1.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten	20
3.2.1.1.1 Randvoorwaarden	21
3.2.1.1.2 Uitgangspunten	22
3.2.1.2 Scenario's voor opvang asielzoekers.....	23
3.2.1.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden.....	24
3.2.2 Overwegingen huisvesting statushouders.....	25
3.2.2.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten huisvesting statushouders	25
3.2.2.1.1 Randvoorwaarden	25
3.2.2.1.2 Uitgangspunten	26
3.2.2.2 Scenario's huisvesting statushouders	28
3.2.2.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden.....	28
3.2.3 Overwegingen opvang Oekraïense ontheemden	29
3.2.3.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten huisvesting Oekraïense ontheemden	30
3.2.3.1.1 Randvoorwaarden	30
3.2.3.1.2 Uitgangspunten	31
3.2.3.2 Scenario's voor opvang Oekraïense ontheemden	32
3.2.3.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden.....	32
4. Participatie.....	33
4.1 Participatietraject	33

4.2 Motie gemeenteraad	34
4.3 Participatie per doelgroep	34
4.3.1 Participatie voor asielzoekers	34
4.3.1.1 Werken aan draagvlak	34
4.3.1.2 Werkwijze voor participatie.....	35
4.3.2 Participatie (voor woongroepen) van statushouders.....	36
4.3.2.1 Werken aan draagvlak	36
4.3.2.2 Werkwijze voor participatie.....	36
4.3.3 Participatie voor Oekraïense ontheemden	38
4.3.3.1 Werken aan draagvlak	38
4.3.3.2 Werkwijze voor participatie.....	38
5. Rol van de gemeenteraad en het college	40
6. Vervolgstappen	41
6.1 Benodigde actie.....	41
6.2 Beleidsmatige aanpak.....	41
6.3 Huidige situatie en uitdaging	41
Bijlage A	42

Samenvatting

Deze nota biedt richting en kaders voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden, evenals voor de huisvesting van statushouders in Valkenswaard, gezien de toenemende complexiteit van de opgaven. Het dient als beleidsbasis voor het beoordelen van afzonderlijk casussen en het nemen van beslissingen over nieuwe opvanglocaties. Verschillende scenario's worden verkend om verantwoorde keuzes te maken.

De gemeenteraad heeft het college verzocht om een nota op te stellen met overwegingen voor de opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen. Valkenswaard heeft momenteel de wettelijke verplichting om 81 asielzoekers op te vangen en 31 statushouders te huisvesten in de eerste helft van 2025. Daarnaast een inspanningsverplichting voor de opvang van 192 Oekraïense vluchtelingen.

Prioriteit opvang en huisvesting doelgroepen

Prioriteit wordt gegeven aan de opvang van asielzoekers, parallel aan de voortdurende taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Asielzoekers worden tijdelijk opgevangen in leegstaand vastgoed of op terreinen, terwijl statushouders permanente huisvesting krijgen, voornamelijk via woningcorporaties vanwege de beschikbaarheid van goedkope woningen.

De opvang van Oekraïense ontheemden is tijdelijk en wordt voortgezet zolang het Rijk de kosten dekt. Er wordt geen uitbreiding van de bestaande opvang van Oekraïense ontheemden gerealiseerd om het draagvlak onder de inwoners niet te verstoren en de leefbaarheid te waarborgen.

Moties

Op 27 juni 2024 nam de gemeenteraad van Valkenswaard de motie 'Opvanglocatie Leenderweg 200' aan, waarin het college werd verzocht een nota op te stellen voor de opvang van asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders. Het college nam de motie over en agendeerde de nota voor de vergadering van 12 december 2024.

Tijdens deze raadsvergadering werd de nota van de agenda gehaald en als een startpunt beschouwd voor een nadere uitwerking. De raad verzocht het college middels een nieuwe motie – de "Nota van uitgangspunten en randvoorwaarden opvang" – de nota verder te verfijnen, met onder meer specifieke aandacht voor participatie, begeleiding, locatiecriteria en capaciteit, en maatregelen tegen overlast, zodat zowel de doelgroepen als de bestaande inwoners van de gemeente hiervan profiteren, voordat een definitief besluit wordt genomen over nieuwe opvanglocaties.

Resultaten enquête inwonerspanel eind 2024

De resultaten van de enquête onder het inwonerspanel van de gemeente eind 2024 – gepresenteerd bij de eerste versie van deze nota aan de gemeenteraad – zijn verwerkt in de uitwerking van de uitgangspunten in deze aangepaste nota. Uit de resultaten blijkt dat er draagvlak bestaat voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden, evenals voor het huisvesten van statushouders, met uitzondering van het uitgangspunt om statushouders volledig in de sociale woningvoorraad te huisvesten.

Uitgangspunten

De belangrijkste uitgangspunten per doelgroep zijn:

Huisvesting asielzoekers

De gemeente streeft naar tijdelijke opvang die de reguliere woningvoorraad niet aantast. Leegstaand vastgoed wordt ingezet voor flexibele huisvesting, goed bereikbaar en geïntegreerd in de stedelijke structuur. In samenwerking met het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) wordt de opvang verantwoord genomen, met gedragsregels en begeleiding gericht op integratie en welzijn.

- **Locatie en woonfunctie:** De opvanglocatie heeft geen permanent karakter van een woonfunctie maar kan als leegstaand of leegkomend vastgoed tijdelijk worden ingezet voor een woonfunctie met een tijdelijke Omgevingsvergunning. De opvanglocatie bevindt zich binnen het stedelijk gebied van de gemeente, maar niet noodzakelijkerwijs in een woonwijk. De kern van het dorp ligt op loopfiets- en/of afstand, evenals een OV-afstand.
- **Duur en omvang:** De opvangduur omvat een termijn van 10 jaar om een solide businesscase voor het COA te realiseren, de opvanglocatie is in principe geschikt voor maximaal 75-85 minderjarige asielzoekers, hetgeen aansluit bij de wettelijke taakstelling voor Valkenswaard.

Huisvesting statushouders

Permanente huisvesting is essentieel voor statushouders om volledig te integreren in de samenleving. Woningcorporaties spelen een sleutelrol, met aandacht voor spreiding over wijken en de draagkracht van de buurt. Extra zorg wordt besteed aan de huisvesting en begeleiding van minderjarige statushouders, met specifieke focus op onderwijs, werk en sociale ondersteuning.

- **Locatie en woonfunctie:** Binnen de reguliere woningvoorraad (panden met een woonfunctie).
- **Duur en omvang:** De huisvesting heeft een permanent karakter of, in geval van een tussenoplossing, een minimaal perspectief van 1 jaar (of langer) in afwachting van een permanente oplossing. Woongroepen alleen, indien nodig voor de taakstelling.

- **Huisvestingsverordening:** In de op te stellen Huisvestingsverordening wordt nog aandacht besteed aan de urgentie voor bijzondere doelgroepen, waaronder statushouders.
- **Begeleiding:** Er is speciale aandacht voor de integratie van statushouders, met name minderjarigen.

Huisvesting Oekraïense ontheemden

De gemeente zoekt tijdelijke, adequate huisvesting voor Oekraïense ontheemden, bij voorkeur in stedelijke gebieden, zoals leegstaand vastgoed. De opvang wordt uitgevoerd volgens de richtlijnen van het ministerie en de GGD, met het doel de gemeenschap niet extra te belasten. De opvang blijft zolang het Rijk de kosten vergoedt.

- **Locatie en woonfunctie:** Hiervoor gelden dezelfde principes als voor asielzoekersopvang, met nadruk op tijdelijke opvang en integratievoorzieningen. De locatie bevindt zich binnen het stedelijk gebied van de gemeente, maar niet noodzakelijk in een woonwijk. De kern van het dorp is op loop-, fiets- of OV-afstand bereikbaar.
- **Duur en omvang:** Zolang de situatie het noodzakelijk maakt en het Rijk de kosten compenseert. De huidige omvang wordt gehandhaafd.
- **Morele verantwoordelijkheid:** De gemeente voelt morele verantwoordelijkheid, maar legt de focus op de wettelijke taakstellingen voor asielzoekers en statushouders.

Scenario's

Op basis van de uitgangspunten zijn verschillende scenario's uitgewerkt. De volgende scenario's worden voorgesteld per doelgroep:

- Voor **asielzoekers** wordt scenario C voorgesteld met een locatie voor ongeveer 75-85 opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen.
- Voor **statushouders** is scenario B gekozen, waarbij woningcorporaties de hoofdverantwoordelijkheid dragen, maar particulier vastgoed als flexibele oplossing wordt ingezet.
- Voor **Oekraïense ontheemden** wordt scenario A gekozen, met maximaal 100 opvangplekken voor een locatie voor zolang de situatie dat vereist.

Participatie

Het participatietraject bestaat uit vijf stappen: onderzoeken, plannen, uitvoeren, vastleggen en evalueren. De gemeente betreft bewoners op verschillende niveaus van participatie, afhankelijk van de doelgroep en de omvang van de opvang. Essentieel hierbij is zowel draagvlak als draagkracht. Draagvlak verwijst naar de steun van de gemeenschap voor een beslissing of project, terwijl draagkracht betrekking heeft op de fysieke en praktische capaciteit van een gebied om de opvang te ondersteunen zonder de leefbaarheid te verzwakken.

- Voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden wordt transparante communicatie voorgestaan en worden omwonenden geïnformeerd over WAT-vraag en geraadpleegd over de HOE-vraag.
- Bij statushouders is participatie minder relevant, omdat de verantwoordelijkheid vaak bij woningcorporaties ligt en draagkracht meer van toepassing is in termen van beschikbare woonruimte en infrastructuur. De eigenaren zijn verantwoordelijk voor een gedegen participatie.

Rol van de gemeenteraad en het college

De gemeenteraad heeft een kaderstellende rol, terwijl het college de uitvoerende taken op zich neemt, inclusief het realiseren van opvanglocaties. De gemeenteraad heeft naast zijn kaderstellende rol ook een controlerende en budgetterende rol. Deze nota valt binnen de kaderstellende rol van de raad.

Vervolg

Na goedkeuring van de gemeenteraad zal de gemeente snel voorbereidingen treffen voor COA-compatibele oplossing voor de huisvesting van 81 vluchtelingen.

1. Inleiding

In deze Nota van uitgangspunten en randvoorwaarden voor de opvang van (alleenstaande) asielzoekers, Oekraïense ontheemden en de huisvesting van statushouders in Valkenswaard worden de bestuurlijke en beleidsmatige kaders voor de opvang en huisvesting van deze groepen vastgesteld. De nota beschrijft verschillende scenario's voor opvang en huisvesting, die uitsluitend dienen om helder richting te bepalen voor de besluitvorming. Deze scenario's zijn bedoeld om de gemeenteraad te ondersteunen in het maken van keuzes over de gewenste aanpak, alvorens er besluiten worden genomen over nieuwe opvanglocaties door het college.

1.1 Aanleiding

Op 27 juni 2024 nam de gemeenteraad de motie 'Opvanglocatie Leenderweg 200' aan, waarin het college werd verzocht een nota van uitgangspunten en randvoorwaarden op te stellen voor de opvang van asielzoekers, Oekraïense vluchtelingen en statushouders. Het college heeft de motie overgenomen en benadrukt de wettelijke en maatschappelijke verantwoordelijkheid voor de opvang en huisvesting van kwetsbare groepen.

De nota was geagendeerd voor de raadsvergadering van 12 december 2024, maar werd uiteindelijk van de agenda gehaald. De raad beschouwde de nota als goed startpunt, maar zag ruimte voor verdere uitwerking, vooral op het gebied van participatie, locatiecriteria en begeleiding. De raad verzocht het college daarom via een motie om de nota verder te verfijnen, zodat deze alle relevante aspecten omvat. Daarnaast besloot de raad, dat pas na vaststelling van de nota door de gemeenteraad een definitief besluit wordt genomen over de nieuwe opvanglocatie voor asielzoekers.

1.2 Doel van de nota

De opgaven voor het opvangen en huisvesten van bijzondere doelgroepen nemen toe en worden daardoor steeds complexer. Hierdoor is er behoefte om alle ontwikkelingen en beschikbare informatie in samenhang te brengen. Het doel van deze nota is om richting te geven aan de opvang- en huisvestingsopgave voor bijzondere doelgroepen en te dienen als bestuurlijke en beleidsmatige basis voor de komende jaren. De nota fungeert als leidraad voor het beoordelen van afzonderlijke casussen met betrekking tot de diverse opvang- en huisvestingsvraagstukken.

Om tot de juiste afwegingen te komen, zijn daarnaast verschillende scenario's opgesteld die mogelijke richtingen verkennen. Deze helpen bij het bepalen van de gewenste koers en richting. Op basis van deze nota – na de vaststelling ervan – zal het college verdere besluiten nemen over de gewenste richting met betrekking tot de opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen. Een prioritair besluit betreft de opvang van 81 asielzoekers in de gemeente Valkenswaard.

1.3 Leeswijzer

De nota bestaat – na hoofdstuk 1. (Inleiding) – uit de volgende hoofdstukken:

2. Beleidsmatige context.
3. Uitgangspunten en randvoorwaarden voor opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen.
4. Participatie.
5. De rol van de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders.
6. Vervolgstappen.

2. Beleidsmatige context

Dit hoofdstuk schetst de beleidsmatige context op landelijk, regionaal en lokaal niveau en de belangrijkste randvoorwaarden en kaders voor Valkenswaard.

2.1 Landelijke opgaven voor opvang van vluchtelingen en huisvesting van statushouders

De druk op de asielketen is al geruime tijd groot door de hoge instroom van asielaanvragen en een trage doorstroom, wat leidt tot een tekort aan opvangplekken, vooral in Ter Apel. Als reactie hierop heeft de toenmalige staatssecretaris van Justitie en Veiligheid gemeenten opgeroepen snel opvangplekken te realiseren. Sinds 1 februari 2024 verplicht de Spreidingswet gemeenten om een evenredig aantal opvangplekken te bieden, zodat de druk wordt verlicht en de verdeling van asielzoekers beter wordt gewaarborgd.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders. Door de hoge instroom of de krappe woningmarkt kunnen statushouders langer in asielzoekerscentra verblijven, wat leidt tot beperkte ruimte voor nieuwe asielzoekers.

Randvoorwaarden:

- Spreidingswet: Gemeenten zijn verplicht om vanaf 1 februari 2024 een evenredig aantal opvangplekken te realiseren.
- Huisvesting statushouders: Gemeenten zijn verplicht te voldoen aan de taakstelling vanuit het Rijk voor de huisvesting van statushouders.

Daarnaast vangen gemeenten in Nederland Oekraïense vluchtelingen op die tijdelijke bescherming genieten op basis van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB).

Valkenswaard heeft samen met andere gemeenten vrijwillig de verantwoordelijkheid voor deze opvang op zich genomen. Samenwerking op zowel landelijk als Europees niveau is belangrijk voor de opvang en integratie van deze vluchtelingen.

Gemeenten, het Rijk, COA en andere partners werken samen om de benodigde opvanglocaties en woningen te realiseren, zodat voldoende capaciteit en doorstroom gewaarborgd blijven.

Kaders:

- Evenredige verdeling: Gemeenten dragen bij aan een evenwichtige verdeling van asielzoekers door de Spreidingswet.
- Woningmarkt: De druk op de woningmarkt kan de huisvesting van statushouders bemoeilijken, vooral bij hoge instroom of beperkte woningvoorraad.
- Flexibiliteit: Gemeenten kunnen binnen grenzen flexibiliteit tonen bij de uitvoering van de taakstelling, afhankelijk van de situatie.

- Oekraïense vluchtelingen: De opvang van Oekraïense vluchtelingen is een vrijwillige taak voor gemeenten, waarbij ze ondersteuning bieden op het gebied van onderdak, voedsel en integratie.
- Integratievoorzieningen: Gemeenten bieden integratievoorzieningen, zoals onderwijs en werk, voor Oekraïense vluchtelingen, afhankelijk van lokale mogelijkheden. Deze zijn ook van toepassing voor asielopvang.

Opmerking: Het is niet wenselijk om te anticiperen op flexibele opvang in het kader van de Spreidingswet, aangezien de aantallen om de twee jaar worden vastgesteld. Verder ligt er momenteel geen nadruk op samenwerking met de regio, bijvoorbeeld in de vorm van het uitruilen van opvangverplichtingen tussen gemeenten.

2.2 Doelgroepen

Navolgend worden de doelgroepen nader beschreven:

2.2.1 Vluchtelingen/ asielzoekers

Vluchtelingen/ asielzoekers ontvluchten hun land door oorlog, geweld of vervolging. Degenen die in Nederland asiel aanvragen, worden asielzoekers. Asielzoekers onder de 18 jaar noemen we alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv). De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) beslist of een asielzoeker in Nederland mag blijven. Gedurende deze procedure verblijven asielzoekers in een asielzoekerscentrum. Tijdens deze periode hebben ze recht op opvang en basisvoorzieningen en mogen zij onder bepaalde voorwaarden werken.

De regels rondom het recht om te werken zijn afhankelijk van de fase waarin hun asielprocedure zich bevindt:

- Tijdens de asielprocedure (asielaanvraag): Asielzoekers mogen in de eerste 6 maanden na hun aanvraag geen werk doen. Dit wordt een "werkverbod" genoemd. Als de asielzoeker langer dan 6 maanden in Nederland verblijft en nog geen beslissing is genomen over hun asielaanvraag, mogen zij wel werken, maar met bepaalde beperkingen.
- Na een positieve beslissing (status als vluchteling): Asielzoekers die een verblijfsstatus hebben gekregen, mogen vrij werken in Nederland, zonder beperkingen. Zij hebben dezelfde rechten als andere legaal verblijvende mensen op de arbeidsmarkt.
- Na een negatieve beslissing (afwijzing): Als de asielaanvraag is afgewezen en de asielzoeker geen beroep heeft ingesteld of het beroep wordt afgewezen, mag de persoon niet werken.

Daarnaast geldt voor asielzoekers die in Nederland willen werken dat ze een werkvergunning nodig hebben als ze een verblijfsstatus hebben, maar niet direct een verblijfsvergunning voor werkdoeleinden.

2.2.2 Statushouders

Wanneer een asielzoeker in Nederland toestemming krijgt om te blijven, wordt hij of zij statushouder en krijgt recht op huisvesting, werk en integratieprogramma's. Het COA koppelt statushouders aan gemeenten, die verantwoordelijk zijn voor het bieden van een passende woning. Deze inzet voor deze huisvesting is permanent, aangezien statushouders structureel in Nederland blijven wonen. Aangezien statushouders tijdens hun periode als asielzoeker slechts onder beperkende voorwaarden de mogelijkheid hadden om te werken, zijn zij bij de start van hun huisvesting afhankelijk van de sociale huursector. Daarom maken gemeenten met woningcorporaties afspraken over huisvesting van statushouders.

De Rijksoverheid stelt elk halfjaar het aantal statushouders vast dat gemeenten verplicht zijn op te vangen, voornamelijk op basis van het inwonertal. Deze taakstelling, die twee keer per jaar wordt herzien, is afhankelijk van het aantal vluchtelingen met een verblijfsvergunning en de verwachte instroom.

Het toezicht op de taakstelling wordt uitgevoerd door de provincies, die een escalatieladder hanteren. Wanneer een gemeente de vijfde trede bereikt, kan de provincie op kosten van de gemeente woonruimte verwerven om de taakstelling alsnog in te vullen. Dit is nog niet voorgekomen, maar het is van belang de taakstelling tijdig te realiseren, omdat achterstanden worden opgeteld bij de volgende taakstelling, waardoor de opgave binnen een gemeente verder toeneemt.

2.2.3 Oekraïense ontheemden

Oekraïense vluchtelingen zijn mensen die Oekraïne hebben verlaten vanwege het conflict en de onveilige situatie die is ontstaan na de militaire escalatie op 24 februari 2022. Om hen een veilige plek te bieden, heeft de Raad van de Europese Unie op 4 maart 2022 de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) in werking gesteld. Deze richtlijn biedt Oekraïense vluchtelingen in alle EU-lidstaten tijdelijk recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs. In Nederland zijn speciale regelingen getroffen die hen tijdelijke bescherming bieden, en de RTB is voorlopig van kracht tot en met 4 maart 2026 (na eerdere verlengingen).

De Gemeentelijke Opvang van Ontheemden uit Oekraïne (GOO) is een regeling die voortkomt uit de Tijdelijke wet opvang ontheemden Oekraïne. Deze wet, ingevoerd in maart 2022, regelt onder andere de tijdelijke opvang en de ondersteuning van Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bieden van opvang. De opgave is gebaseerd op de jaarlijks bijgestelde landelijke behoefte. De inspanningsverplichting die gemeenten hebben, houdt in dat zij zich inzetten voor de gevraagde opvang, maar het is geen wettelijke verplichting die door de regering kan worden afgedwongen.

2.3 Opgave per doelgroep

De gemeente Valkenswaard heeft de volgende actuele opgaven:

1. **Opvang van 81 asielzoekers voor 1 juli 2025:** Op basis van de Spreidingswet Asiel 2024 en het Verdeelbesluit van de minister is Valkenswaard verplicht 81 asielzoekers te huisvesten.¹ Dit aantal wordt om de twee jaar herzien en kan daardoor variëren. Let wel, de indicatieve opgave lag eerder op opvang van 176 asielzoekers voor Valkenswaard.²
2. **Huisvesting van 31 statushouders voor 1^e helft 2025:** Op grond van de Wet op de Huisvesting (Woningwet) en de Vreemdelingenwet 2000 ontvangen gemeenten elke zes maanden een taakstelling voor de huisvesting van statushouders vanuit het Rijk. De taakstelling voor de eerste helft van 2025 bedraagt 31 statushouders voor Valkenswaard.
3. **Huisvesting van Oekraïense vluchtelingen:** In Valkenswaard geldt een inspanningsverplichting voor de opvang van 192 Oekraïense ontheemden.³ In tegenstelling tot de bijzondere doelgroepen onder punt 1 en 2, betreft het hier geen wettelijke verplichting.

2.4 Actualiteit

Zoals reeds aangehaald zijn gemeenten vanwege de groeiende druk op de opvangcapaciteit inmiddels verplicht bij te dragen aan de opvang van asielzoekers. Daarnaast waren gemeenten al verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders en – op vrijwillige basis – voor de opvang Oekraïense ontheemden, die als specifieke groep vluchtelingen worden beschouwd.

2.4.1 Opvang vluchtelingen

De opvang van asielzoekers is primair de verantwoordelijkheid van het COA. Door het tekort aan opvangcapaciteit is grote druk ontstaan op de bestaande asielzoekerscentra. Om de druk te verlichten, heeft het kabinet in 2024 een wetsvoorstel aangenomen, waarin provincies en gemeenten afspraken moeten maken over de opvang van asielzoekers. Indien dit niet gebeurt, kan het kabinet medewerking afdwingen via de Spreidingswet Asiel, die verplicht stelt om asielzoekers op te vangen.

¹ Asielzoeker: de persoon die in de opvanglocatie van het COA wordt opgevangen, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het betreft hier zowel asielzoekers, als vergunninghouders (voormalige asielzoekers die inmiddels een verblijfsvergunning hebben), die nog geen reguliere huisvesting in een gemeente hebben, danwel vreemdelingen die in artikel 3, derde lid van de Regeling verstrekkingen en andere categorieën vreemdelingen (Rva) met een asielzoeker gelijk zijn gesteld.

² Gemeenten die in hun regioplan hebben aangegeven geen asielplekken te kunnen realiseren, zijn door de minister alsnog verplicht dit te doen.

³ De gemeentelijke opvang van ontheemden uit Oekraïne (GOO) betreft een inspanningsverplichting. Deze opgave komt voort uit een verdeelsleutel per samenwerkingsverband binnen de provincie. Aantallen zijn gebaseerd op de landelijke bijgestelde behoefte van 120.000 opvangplekken per 1-1-2025 (was 97.000 opvangplekken per 1-2-2024) welke bekend zijn gemaakt eind april 2024.

Op dit moment worden er geen asielzoekers opgevangen in Valkenswaard. Voor de invoering van de Spreidingswet werd de opgave namelijk benaderd vanuit een regionaal en subregionaal perspectief. Aangezien Valkenswaard deel uitmaakt van de subregio A2-gemeenten en in Cranendonck een asielzoekerscentrum (AZC) is gevestigd, was er destijds geen behoefte aan opvang in Valkenswaard. De subregio A2-gemeenten leverde namelijk meer opvangplekken dan op basis van een evenredige verdeling noodzakelijk zou zijn. Met de invoering van de Spreidingswet is deze benadering echter gewijzigd.

Formeel is elke individuele gemeente nu verplicht een evenredige bijdrage te leveren, wat betekent dat elke gemeente verantwoordelijk is voor het realiseren van opvanglocaties voor de aantallen die voortvloeien uit de verplichtingen van de Spreidingswet.

De opvang van vluchtelingen in Valkenswaard staat momenteel hoog op de agenda, mede door de naderende deadline van 1 juli 2025 voor realisatie van de opvangvoorziening, zoals vastgesteld in de spreidingswet.

2.4.2 Huisvesten statushouders

Het huisvesten van statushouders is al jarenlang een doorlopend proces, waarbij de taakstellingen elk halfjaar door het Rijk aan gemeenten worden bekendgemaakt. Deze halfjaarlijkse taakstelling legt extra druk op de sociale woningvoorraad, die al beperkt is. De gemeente draagt geen kosten voor de huisvesting van statushouders.

In 2024 begon Valkenswaard met een achterstand van 6 statushouders door onvoldoende koppelingen in het TVS (Taakstelling Vergunninghouders Systeem) van het COA, wat de gemeente verschoonbaar maakte. Deze achterstand werd op 1 januari 2025 ingelopen, en de taakstelling voor 2024 werd zelfs met 1 extra statushouder vervuld. Dit resulteert in de kleur "groen" op de kaart van Noord-Brabant, zichtbaar op het dashboard van www.brabant.nl/ibt aan het einde van het eerste kwartaal van 2025. De gemeente heeft de taakstelling daarmee volledig gehaald en voldoet aan de gestelde verplichtingen. De gemeente blijft daarmee op de eerste trede van de escalatieladder. Dat neemt niet weg dat het behalen van de taakstelling een behoorlijke uitdaging is. Dat een meerderheid van de gemeenten deze taakstelling niet gehaald heeft, illustreert dat.

In 2025 is dit aantal verder opgelopen tot 11 gehuisveste statushouders, waarmee er nog 20 te huisvesten zijn voor 1 juli 2025 (peildatum 18 februari 2025).

Met de twee woningcorporaties in Valkenswaard is afgesproken dat de taakstelling volledig wordt vervuld in hun woningvoorraad. Dit is geregeld in de prestatieafspraken die jaarlijks worden geactualiseerd. In de prestatieafspraken worden eveneens afspraken gemaakt over nieuwbouw. Op deze wijze wordt er niet alleen beslag gelegd op sociale huurwoningen als gevolg van de taakstelling voor statushouders, maar wordt

ook gekeken naar uitbreidingsmogelijkheden van sociale huurmarkt. De druk op de sociale huurmarkt vanuit andere doelgroepen is immers ook erg groot.

2.4.3 Opvang Oekraïense ontheemden

Momenteel biedt de gemeente opvang aan 87 mensen (peildatum 27 november 2024), met een commitment van maximaal 100 plekken. De resterende vrije plekken (maximaal 100) dienen als flexibele schil voor het opvangen van onverwachte instroom of gezinshereniging.

2.5 Kernpunten

Navolgend samenvattend de kernpunten uit hoofdstuk 2 per doelgroep.

2.5.1 Kernpunten opvang vluchtelingen

De focus voor de opvang van de vluchtelingen ligt op de volgende kernpunten:

Kernpunten	Details
Verantwoordelijkheid	Het COA is verantwoordelijk voor de opvang van asielzoekers in asielzoekerscentra. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het bijdragen aan de opvang, zoals vastgelegd in de Spreidingswet.
Huisvesting/Opvang	Gemeenten moeten opvangplekken leveren volgens een evenredige verdeling, vooral gebaseerd op het aantal inwoners. Dit kan door tijdelijke opvanglocaties of in bestaande opvangcentra. Gemeenten moeten ook meewerken aan het spreiden van asielzoekers over het land.
Wetgeving en Regels	De Spreidingswet verplicht gemeenten om bij te dragen aan de opvangcapaciteit van asielzoekers. Deze wet is bedoeld om de druk op opvanglocaties te verlichten en ervoor te zorgen dat iedere gemeente een evenredige bijdrage levert.
Specifieke Situatie Valkenswaard	Valkenswaard had voor de invoering van de Spreidingswet geen opvanglocaties voor asielzoekers omdat de omliggende regio (A2-gemeenten) al meer dan voldoende opvangcapaciteit had. Na de wet moet Valkenswaard echter zelf opvangplekken realiseren.
Impact van de Wet	De invoering van de Spreidingswet betekent dat Valkenswaard nu verantwoordelijk is voor de opvang van een deel van de asielzoekers, die eerder in omliggende gemeenten werden opgevangen. Het COA blijft verantwoordelijk voor de centrale opvang.
Planning en Deadlines	Gemeenten moeten op korte termijn aan de verplichtingen voldoen, met als deadline voor de realisatie van opvangvoorzieningen 1 juli 2025. Valkenswaard is momenteel bezig met het plannen van opvanglocaties.

2.5.2 Kernpunten statushouders

De focus voor de huisvesting van statushouders ligt op de volgende kernpunten:

Kernpunten	Details
Verantwoordelijkheid	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het huisvesten van statushouders, zijnde vluchtelingen die de asielprocedure succesvol hebben doorlopen. De taakstellingen worden door het Rijk opgelegd.
Huisvesting/Opvang	Statushouders worden doorgaans gehuisvest in de sociale woningvoorraad, waarbij gemeenten samenwerken met woningcorporaties om de taakstellingen in te vullen.
Wetgeving en Regels	Gemeenten ontvangen halfjaarlijkse taakstellingen van het Rijk met het aantal te huisvesten statushouders. Deze taakstellingen zijn verplicht.
Specifieke Situatie Valkenswaard	In Valkenswaard waren er in 2024 een aantal achterstanden door onvoldoende koppelingen in het Taakstelling Vergunninghouders Systeem (TVS) van het COA, maar deze achterstand is m.i.v. 2025 ingelopen. De gemeente ligt momenteel goed op schema met de taakstelling.
Afspraken met Woningcorporaties	Valkenswaard heeft afspraken gemaakt met de twee woningcorporaties in de gemeente om de taakstelling volledig te realiseren binnen hun sociale woningvoorraad. Ook worden er afspraken gemaakt over nieuwbouw om de woningvoorraad uit te breiden.
Huidige Status	In 2024 is Valkenswaard de taakstelling voor statushouders nagekomen en is gestart met de taakstelling voor 2025. Er zijn momenteel 11 statushouders gehuisvest. Er resteert nog een verplichting om 20 statushouders te huisvesten voor 1 juli 2025 (peildatum 18 februari 2025).

2.5.3 Kernpunten opvang Oekraïense ontheemden

De focus voor de opvang van Oekraïense ontheemden ligt op de volgende kernpunten:

Kernpunten	Details
Verantwoordelijkheid	Gemeenten bieden tijdelijke opvang voor Oekraïense ontheemden, die vluchten vanwege de oorlog in Oekraïne. Gemeenten worden door de overheid aangespoord om deze opvang te bieden, met flexibele plekken voor gezinshereniging en onverwachte instroom.
Huisvesting/Opvang	Gemeenten bieden tijdelijke opvang in flexibele opvanglocaties. De opvangplekken kunnen worden aangepast afhankelijk van het aantal ontheemden dat daadwerkelijk aankomt.
Wetgeving en Regels	Er is geen specifieke wet voor Oekraïense ontheemden zoals de Spreidingswet voor asielzoekers. De opvang van Oekraïense vluchtelingen wordt geregeld via nationale afspraken, vaak op basis van internationale afspraken.
Specifieke Situatie Valkenswaard	Valkenswaard heeft momenteel 87 opvangplekken bezet, met een maximum van 100 plekken beschikbaar voor Oekraïense ontheemden. De resterende 13 plekken kunnen flexibel worden ingezet voor gezinshereniging of onverwachte instroom van vluchtelingen.
Opvangcapaciteit	Er is in Valkenswaard een flexibele opvangcapaciteit van maximaal 100 plekken. De gemeente heeft de flexibiliteit om extra plekken te bieden als dat nodig is, afhankelijk van de situatie en de instroom van ontheemden.
Huidige Status	Op 27 november 2024 waren er 87 Oekraïense ontheemden opgevangen, en de gemeente is voorbereid op een maximum van 100 plekken. Dit biedt ruimte voor verdere opvang indien de situatie verandert.

3. Uitgangspunten en randvoorwaarden voor opvang en huisvesting van bijzondere doelgroepen

Het primaire uitgangspunt is dat de inspanningen van Valkenswaard zich primair richten op de wettelijke taakstellingen met betrekking tot asielzoekers en statushouders. Daarbij is het uitgangspunt dat de gemeente deze taakstellingen volledig en, waar mogelijk, tijdig realiseert. De keuzes die de gemeente maakt, zijn dan ook afgestemd op het behalen van deze doelstellingen.

3.1 Inwonersenquête en motie vreemd

In deze paragraaf worden de resultaten van de eind 2024 uitgevoerde inwonersenquête en de aangenomen motie van de gemeenteraad behandeld. Beide vormen belangrijke input voor de verdere uitwerking van de uitgangspunten met betrekking tot de opvang en huisvesting van asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden.

3.1.1 Inwonersenquête

Eind 2024 is een enquête uitgevoerd over de uitgangspunten met betrekking tot de huisvesting van asielzoekers, statushouders en Oekraïense ontheemden, zoals eerder gepresenteerd in een versie van deze nota aan de gemeenteraad op 12 december 2024.

Uit de resultaten van de enquête blijkt, dat er behoorlijk draagvlak is voor de opvang en huisvesting van de bijzondere doelgroepen. Voor de opvang van asielzoekers en Oekraïense ontheemden is er niet alleen steun voor een substantieel deel buiten de wijk, maar ook voor opvang binnen de wijk. Er is echter één afwijking tussen de inwonersenquête en de navolgende opgenomen uitgangspunten, namelijk de afspraak met woningcorporaties om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders volledig op te vangen binnen de sociale woningvoorraad van de woningcorporaties.

Buiten de ene afwijking ondersteunen de resultaten van de enquête de uitgangspunten zoals uiteengezet in de volgende paragraaf, per doelgroep. Een samenvatting van de resultaten van de enquête treft u aan in bijlage A.

3.1.2 Motie vreemd

Op 12 december 2024 lag een eerdere versie van deze nota voor aan de gemeenteraad. De raad heeft deze nota van de agenda gehaald en daarbij een motie aangenomen met het verzoek aan het college om de nota verder uit te werken, rekening houdend met de overwegingen en punten die in de motie zijn benoemd.

Mede op basis van de motie zijn onder andere de volgende punten verder uitgewerkt met betrekking tot de huisvesting van asielzoekers, statushouders en ontheemden uit Oekraïne.

3.1.2.1 Huisvesting van asielzoekers

1. **Keuze van opvanglocaties:** Er zijn criteria vastgesteld voor de keuze van opvanglocaties voor asielzoekers. Deze locaties moeten voldoen aan eisen op het gebied van ruimtelijke ordening (binnen het stedelijk gebied), infrastructuur (bereikbaarheid van de kern) en de draagkracht van de directe omgeving. Het aantal asielzoekers per locatie is bepaald, waarbij aandacht wordt besteed aan de praktische en sociale draagkracht.
2. **Duur van opvanglocaties:** Opvanglocaties voor asielzoekers blijven in principe 10 jaar op een bepaalde locatie. Indien afwijking van het omgevingsplan nodig is voor een nieuwe locatie, wordt de gemeenteraad vooraf betrokken. De gemeente Valkenswaard gaat alleen akkoord met de realisatie van opvanglocaties onder strikte voorwaarden, waaronder het voorkomen van overlast.⁴ Maatregelen om overlast te beperken worden in overleg met het COA vastgesteld en vastgelegd in een bestuursovereenkomst, waarbij rekening wordt gehouden met bepaalde voorwaarden.
3. **Grootte van opvanglocaties:** Kleine opvanglocaties van 25 personen zijn niet haalbaar vanwege de moeilijkheden in efficiënt beheer en controle. Daarom wordt gekozen voor grotere opvanglocaties, waarbij ook de bereikbaarheid van de locatie voor bewoners wordt gewaarborgd.

3.1.2.2 Huisvesting van statushouders

1. **Keuze van locatie huisvesting:** Maakt deel uit van de reguliere woningvoorraad of kan hieraan worden toegevoegd. Ligt in een woongebied ter bevordering van integratie.
2. **Duur van opvanglocaties:** Voor statushouders wordt permanente huisvesting als uitgangspunt gehanteerd. Dit zorgt ervoor dat zij zich kunnen vestigen en integreren in de lokale samenleving zonder de onzekerheid van tijdelijke opvang.
3. **Begeleiding en integratie:** De begeleiding van statushouders wordt zorgvuldig vormgegeven, met bijzondere aandacht voor de integratie van minderjarige statushouders in de lokale samenleving. Hierbij wordt gezorgd voor toegang tot onderwijs, werk en sociale ondersteuning.

3.1.2.3 Huisvesting van Oekraïense ontheemden

1. **Keuze van opvanglocaties:** De opvang van Oekraïense ontheemden volgt dezelfde basisprincipes als voor asielzoekers, maar met specifieke aandacht voor de (meer) tijdelijke aard van de opvang. De locatiecriteriën voor Oekraïense ontheemden zijn vergelijkbaar, met nadruk op het voorkomen van overlast en het bieden van integratievoorzieningen.

⁴ Overlast van asielzoekers verwijst naar verstoringen zoals geluidsoverlast, overlast in de buurt (bijv. zwerfafval), ongewenst gedrag (bijv. agressie of conflicten) of sociale spanningen tussen asielzoekers en de lokale gemeenschap.

2. **Duur van opvanglocaties:** Opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden blijven in beschikbaar zolang de geopolitieke situatie dit noodzakelijk maakt en het Rijk de kosten ervan (volledig) compenseert.
3. **Morele verantwoordelijkheid en integratie:** Hoewel de opvang van Oekraïense ontheemden geen wettelijke verplichting is, voelt de gemeente een morele verantwoordelijkheid om bij te dragen aan hun opvang. De gemeente legt de focus echter op de wettelijke taakstelling voor asielzoekers en statushouders.

3.2 Uitgangspunten en randvoorwaarden opvang en huisvesting bijzondere doelgroepen

In deze paragraaf worden de uitgangspunten en randvoorwaarden per doelgroep op basis van overwegingen uitgebreid gepresenteerd. Vervolgens worden deze verder geconcretiseerd aan de hand van mogelijke scenario's.

3.2.1 Overwegingen opvang asielzoekers

- De gemeente streeft naar zorgvuldige opvang van (minderjarige) asielzoekers, met een focus op tijdelijke oplossingen die de reguliere woningvoorraad niet belasten. Leegstaand vastgoed wordt – alleen indien nodig voor het realiseren van de taakstelling - aangewend voor flexibele huisvesting, waarbij goede bereikbaarheid en integratie in de stedelijke structuur centraal staan.
- Voor alleenstaande minderjarige asielzoekers geldt dat zij vanwege hun kwetsbaarheid bijzondere zorg nodig hebben. Het beleid richt zich er daarom op om hen altijd een compleet COA-opvangprogramma te bieden, waarbij, ongeacht de schaal van de opvang, de noodzakelijke voorzieningen en begeleiding gewaarborgd zijn.
- In samenwerking met het COA zorgt de gemeente voor een verantwoorde uitvoering van de opvang, waarbij gedragsregels en begeleiding essentieel zijn voor de integratie en het welzijn van de asielzoekers.
- Deze aanpak waarborgt duurzame opvang, met oog voor het respecteren van de lokale gemeenschap en het bevorderen van een goede relatie tussen asielzoekers en omwonenden.
- Aangezien het verblijf van asielzoekers tijdelijk is, gezien het ontbreken van een verblijfsstatus, ligt de verantwoordelijkheid voor de beheersing en financiering van de tijdelijke opvang bij het COA.

3.2.1.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten

Het verblijf van asielzoekers heeft een tijdelijk karakter, aangezien deze doelgroep nog geen verblijfsstatus heeft. Het COA is verantwoordelijk voor de beheersmatige en financiële faciliteiten van de tijdelijke opvang.

3.2.1.1.1 Randvoorwaarden

1. De opvang moet realiseerbaar zijn met medewerking van het COA.

De gemeente Valkenswaard heeft geen ambtelijke capaciteit beschikbaar om zelf een opvanglocatie te realiseren. Dit vraagt veel voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit, terwijl het COA hiervoor door het Rijk de aangewezen partij is en door het Rijk financieel wordt gefaciliteerd. Behalve aan ambtelijke capaciteit ontbreekt het ook aan financiële middelen in de begroting. Met de aankomende bezuinigingsopgave ligt het niet voor de hand om als gemeente voor dit doel financiële middelen vrij te maken. Dit betekent dat het COA aan de lat staat voor de opvang en dat de opvang moet passen bij de (technische) eisen die het COA stelt (zoals vastgelegd in hun Programma van Eisen) met inbegrip van aspecten als minimale duur, minimale omvang en financiële haalbaarheid. Conform de reguliere eisen van het COA betreft dit minimaal 150 opvangplekken voor een periode van minimaal 10 jaar dan wel 75 opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen voor een periode van minimaal 10 jaar.

De randvoorwaarde dat de opvang realiseerbaar moet zijn met medewerking van het COA sluit aan bij de opvatting van de respondenten uit de inwoners-enquête. Een ruime meerderheid (ruim 55%) stelt zich op het standpunt dat het COA alles moet organiseren en betalen. De gemeente hoeft alleen het gebouw aan te wijzen. Het COA moet optreden als er overlast ontstaat.

2. De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep asielzoekers op te vangen.

Omdat er geen vastgoed in eigendom van de gemeente beschikbaar is om in te zetten voor de opvang van asielzoekers is de gemeente aangewezen op particulier vastgoed dat geschikt (te maken) is voor dit doel. Dit impliceert dat de eigenaar van het vastgoed bereid moet zijn om medewerking te verlenen aan de inzet van het pand voor de huisvesting van asielzoekers. In de praktijk zal hiervan pas sprake zijn als een pand al wat langere tijd leegstaat en minder courant is geworden op de markt. De opvang van asielzoekers is dan een alternatief. We moeten ons realiseren dat het aanbod van vastgoed voor dit doel relatief schaars is en zich dus slechts in beperkte mate kansen voordoen.

3. De opvang moet realiseerbaar zijn met een beperkte belasting voor de ambtelijke organisatie.

De standaard werkwijze is dat het COA de opvanglocatie realiseert (dat wil zeggen: de benodigde aanpassingen doorvoert) en beheert. Het COA draagt hier ook de kosten van. De ambtelijke inzet vanuit de gemeente blijft dan beperkt tot het zoeken van een locatie die voor dit doel geschikt kan worden gemaakt en het – samen met het COA – voeren van de omgevingsdialoog (participatie). In het land komen ook varianten voor, waarin de gemeente zelf de volledige regie voert en alle activiteiten organiseert. De impact van

deze varianten op de ambtelijke organisatie en de financiële compensatie voor de gemeente zijn niet geheel overzienbaar. Met de noodzakelijke bezuinigingen in het vooruitzicht achten wij dergelijke varianten niet verstandig. Los van de financiële gevolgen is er extra capaciteit nodig, waarvan het de vraag is of deze op de huidige arbeidsmarkt adequaat kan worden ingevuld. Wij zien het daarom als een randvoorwaarde dat de kosten en de risico's zoveel mogelijk bij de partij blijven liggen die voor dit doel in het leven is geroepen, te weten het COA.

3.2.1.1.2 Uitgangspunten

1. Locatie en woonfunctie:

- De opvanglocatie heeft geen permanent karakter van een woonfunctie conform het Omgevingsplan; de tijdelijke huisvesting mag niet worden onttrokken aan de reguliere woningvoorraad.
- Leegstaand of leegkomend vastgoed kan tijdelijk worden ingezet voor een woonfunctie met een tijdelijke Omgevingsvergunning.

2. Duur en omvang:

- De opvangduur omvat een termijn van 10 jaar om een solide businesscase voor het COA te realiseren. Dit komt overeen met de maximale termijn om middels een omgevingsvergunning af te wijken van het Omgevingsplan.
- De opvanglocatie is in principe geschikt voor circa 75-85 minderjarige asielzoekers, hetgeen aansluit bij de wettelijke taakstelling voor Valkenswaard.

3. Locatie-eisen:

- De opvanglocatie bevindt zich binnen het stedelijk gebied van de gemeente, maar niet noodzakelijkerwijs in een woonwijk.
- De kern van het dorp ligt op loop-, fiets- of OV-afstand van de kern.

4. Gedrag en consequenties:

Er wordt een overeenkomst opgesteld tussen het COA en de gemeente, waarin het gedrag van asielzoekers zo goed mogelijk wordt gereguleerd en de consequenties bij onacceptabel gedrag worden vastgelegd.

5. Verantwoordelijkheid en rolverdeling:

- De gemeente is verantwoordelijk voor het vinden van geschikte locaties voor opvang, in afstemming met het COA.
- Het COA is verantwoordelijk voor de opvang zelf, inclusief de verwerving, aanpassing en het beheer van het vastgoed.

6. Huisvesting:

- De gemeente zet geen woningen in voor de opvang van asielzoekers vanwege de druk op de woningmarkt en de behoefte aan huisvesting voor andere doelgroepen binnen de eigen samenleving.

- Huisvestingsoplossingen worden gezocht in (transformatie van) leegstaand vastgoed ten behoeve van tijdelijke opvang
- De gemeente zet zo mogelijk eigen vastgoed in en zoekt actief naar leegstaand vastgoed op de markt als eigen vastgoed onvoldoende beschikbaar is.

7. Regie en samenwerking:

- De gemeente voert de regie bij de uitvoering van de omgevingsdialoog, in samenwerking met het COA.
- De gemeente stemt haar inzet van financiële middelen en personeel af op de afspraken met het COA. Dit betekent dat de gemeente haar middelen en capaciteit inzet in lijn met de rolverdeling en verantwoordelijkheden die zijn vastgesteld in de samenwerkingsovereenkomst met het COA.

8. Begeleiding:

Het college stelt aanvullende eisen aan de begeleiding van asielzoekers, vastgelegd in een bestuursovereenkomst met het COA, om maatwerk te bieden. Echter, de gemeente heeft beperkte invloed op de operationele aspecten van een COA-opvanglocatie, aangezien het COA een uniforme werkwijze hanteert die op elke locatie wordt toegepast. De gemeente bepaalt niet hoe de opvang wordt georganiseerd. Het COA hanteert standaard bestuursovereenkomsten en aanvullende werkafspraken, waarin slechts beperkte afwijkingen mogelijk zijn. In de werkafspraken wil Valkenswaard echter strakke afspraken maken over overlastgevend gedrag en de consequenties hiervan.

9. Participatie en differentiatie:

- Bij collectieve opvang wordt er geïnformeerd over de WAT-vraag (wat is er nodig?) en geraadpleegd over de HOE-vraag (hoe wordt het georganiseerd?).
- Communicatie vindt altijd tijdig en transparant plaats, ruim van tevoren.

3.2.1.2 Scenario's voor opvang asielzoekers

In de onderstaande scenario's worden verschillende mogelijkheden zorgvuldig afgewogen, ook al lijkt het ene scenario misschien minder realistisch dan het andere. Dit gebeurt met het doel om tot een weloverwogen keuze te komen.

- **Scenario A:** conform de motie van de raad: kleinschalige opvang van ongeveer 25 asielzoekers.
- **Scenario B:** conform de reguliere eisen van het COA: minimaal 150 opvangplekken voor een periode van 10 jaar.
- **Scenario C:** tussenvariant: c.a. 75 opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen, voor een periode van 10 jaar.

3.2.1.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden

Randvoorwaarden	Scen. A	Scen. B	Scen. C
1. De opvang moet realiseerbaar zijn met medewerking van het COA			
2. De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep asielzoekers op te vangen	situatief	situatief	situatief
3. De opvang moet realiseerbaar zijn met een beperkte belasting voor de ambtelijke organisatie.			

Voorstel: **Op basis van de gestelde randvoorwaarden en uitgangspunten is scenario C de gewenste inzet.**

Scenario C voorziet in een nog relatief kleinschalige opvanglocatie met ongeveer 75 plekken, specifiek voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Kleinere locaties van circa 25 plekken zijn financieel onhoudbaar en complex in beheer, beveiliging en begeleiding. Het werken met meerdere kleine locaties verhoogt de operationele complexiteit, aangezien de lasten verdeeld moeten worden en het draagvlak per locatie vaak niet gegarandeerd is. Het COA beschouwt locaties met een capaciteit van 150 plekken of minder al als kleinschalige opvang.

Kleinschalige opvanglocaties kunnen niet als volwaardig AZC functioneren, wat leidt tot concessies op het gebied van voorzieningen, begeleiding en beveiliging. Voor de opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (amv) geldt deze beperking echter niet; zij ontvangen altijd een compleet programma vanwege hun kwetsbaarheid.

Een kleinschalige opvang vereist vaak maatwerk. Het is goed mogelijk dat, in het geval van een kleinschalige opvang, een gemeente meer voorzieningen op zich moet nemen dan bij een volwaardige AZC of amv-opvang. Het realiseren van enkel kleinschalige opvanglocaties van circa 25 plekken is complex. Kleinschalige opvang is duurder dan opvang op grotere schaal en behoort tot nu toe niet tot de financiële mogelijkheden van het COA. Ook is het qua beschikbare capaciteit voor het COA niet mogelijk om op veel verschillende locaties aanwezig te zijn en personen adequaat te begeleiden.

Momenteel wordt van de gemeente verwacht dat zij 81 asielzoekers opvangt. Vanaf 1 januari 2027 wordt de opgave van het Rijk herzien. De keuze voor kleinere locaties zou betekenen dat er meer locaties ontsloten moeten worden, met als gevolg meer betrokkenheid van inwoners en belanghebbenden alsook langere planprocessen.

3.2.2 Overwegingen huisvesting statushouders

- De gemeente Valkenswaard hecht grote waarde aan de permanente huisvesting van statushouders, zodat zij actief kunnen deelnemen aan de samenleving en hun -integratie wordt bevorderd.
- Woningcorporaties worden gezien als de belangrijkste partners in het realiseren van deze huisvesting, vanwege hun ervaring en rol in de lokale woningmarkt alsmede hun woningbestand.
- Gezien de druk op de sociale woningmarkt streeft de gemeente naar een evenwichtige spreiding van statushouders over verschillende wijken, met oog voor de draagkracht van de buurt en de sociale cohesie.
- Er wordt bijzondere aandacht besteed aan de huisvesting en begeleiding van minderjarige statushouders, zodat ook zij een goede start kunnen maken in de gemeenschap.
- Valkenswaard zoekt actief naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden om zowel haar wettelijke verplichtingen na te komen als de integratie van statushouders te ondersteunen.
- Door deze benadering wil de gemeente niet alleen voldoen aan haar wettelijke verplichtingen, maar ook bijdragen aan een succesvolle integratie en het welzijn van statushouders binnen de lokale gemeenschap.

3.2.2.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten huisvesting statushouders

De huisvesting van statushouders heeft een permanent karakter, aangezien deze doelgroep een permanente verblijfstatus heeft. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting van deze doelgroep en maakt afspraken met woningcorporaties over huisvesting.

3.2.2.1.1 Randvoorwaarden

1. *De huisvesting moet permanent beschikbaar zijn of komen, tenzij sprake is van een tussenoplossing ter overbrugging.*

Nadat de statushouders (voorheen asielzoekers) een verblijfstatus hebben gekregen, kunnen zij zich permanent in Nederland vestigen. Zij behoren dan normaal gesproken echter tot de categorie mensen die niet zelfstandig in woonruimte kunnen voorzien en daarmee tot de doelgroep van de woningcorporaties. Woningcorporaties zijn in staat om deze doelgroep te voorzien van huisvesting. Zij beschikken over een groot bestand aan woningen, waarin regelmatig mutaties plaatsvinden en er op deze wijze woningen vrijkomen die opnieuw kunnen worden ingezet. Omdat gemeenten een wettelijke taakstelling hebben om statushouders te huisvesten is er feitelijk geen andere optie dan afspraken te maken met woningcorporaties over het beschikbaar stellen van sociale huurwoningen voor deze doelgroep. Dit gebeurt in Valkenswaard middels de prestatieafspraken, waarin zowel Woningbelang als Woonbedrijf zich hebben geconformeerd aan deze opdracht. Uiteraard voor zover noodzakelijk om te voorzien in

de wettelijke taakstelling. Dit leidt tot een dilemma op lokaal niveau, omdat eigen inwoners, die eveneens tot de doelgroep van de woningcorporaties behoren, zich vaak met lange wachttijden geconfronteerd zien voor zij in aanmerking kunnen komen voor een sociale huurwoning. De ‘voorkeurspositie’ van statushouders op grond van de wettelijke taakstelling bevordert het draagvlak in de samenleving voor deze wettelijke taakstelling niet. Dit blijkt ook uit de inwoners-enquête, waarin de opvattingen van de respondenten een verdeeld beeld laten zien. Een kleine meerderheid, te weten ruim 44%, is het oneens of helemaal oneens dat de woningcorporaties alle statushouders aan een woning moeten helpen. Ruim 38% is het hier wel mee eens of helemaal mee eens.

2. De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep statushouders te huisvesten.

Omdat de gemeente zelf geen permanente woonvoorzieningen beschikbaar heeft, geldt ook ten aanzien van deze doelgroep dat de eigenaar bereid moet zijn om zijn pand(en) ter beschikking te stellen van de doelgroep. In dit geval met een permanent karakter.

3. De huisvesting moet betaalbaar zijn voor de doelgroep .

Zoals hierboven aangegeven zijn statushouders op het moment dat zij een verblijfsvergunning hebben gekregen afhankelijk van de sociale huurmarkt. Er zijn nauwelijks alternatieven. Middeldure huur en vrije sector koopwoningen voldoen niet aan de randvoorwaarde dat de woning betaalbaar moet zijn voor de doelgroep. Tenzij sprake is van een instelling die bereid is een pand te kopen of te huren ten behoeve van de huisvesting van woongroepen. Dit doet zich voor bij alleenstaande minderjarige statushouders, waarbij de landelijke organisatie NIDOS is aangewezen als voogd en samenwerkt met andere organisaties die het huurderschap en de begeleiding op zich nemen. Deze situaties, zoals onlangs aan de orde was in de Kardinaal de Jongstraat, doen zich slechts sporadisch voor. Er is dan sprake van een samenwerking tussen de betrokken professionele instellingen, de eigenaar van het pand en de gemeente. In het specifieke geval van de Kardinaal de Jongstraat is gekozen voor deze constructie om te voorkomen dat de opgelopen achterstand in de taakstelling nog verder zou oplopen.

3.2.2.1.2 Uitgangspunten

1. Locatie en woonfunctie:

- De woning maakt deel uit van de reguliere woningvoorraad of kan permanent aan de reguliere woningvoorraad worden toegevoegd.
- De woning bevindt zich in een woonwijk, ten behoeve van integratie in de samenleving.

2. Duur en omvang:

- De huisvesting heeft een permanent karakter of, in geval van een tussenoplossing, een minimaal perspectief van 1 jaar (of langer) in afwachting van een permanente oplossing.
- Er wordt rekening gehouden met de spreiding van de doelgroep over verschillende wijken en buurten, met inachtneming van de draagkracht van de wijk. Dit wordt afgewogen tegen de haalbaarheid van de taakstelling.

3. Begeleiding en ondersteuning:

- Bij de huisvesting van woongroepen met alleenstaande minderjarige vluchtelingen is er intensieve begeleiding vanuit een professionele organisatie.
- De eigenaar en/of begeleidende organisatie informeert de directe omgeving over de komst van de woongroep en stelt hen in de gelegenheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken met betrekking tot de “HOE”-vraag. De “WAT”-vraag is geen punt van inspraak, Er vindt een terugkoppeling plaats aan de directe omgeving over de “HOE”-vraag.
- Communicatie vindt altijd tijdig en transparant plaats, ruim van tevoren.

4. Huisvesting in Valkenswaard:

- Valkenswaard handhaaft de afspraken in de prestatieafspraken met de woningcorporaties dat statushouders urgentie krijgen (zolang de wettelijke taakstelling geldt). Dit dient ervoor te zorgen dat de in Valkenswaard actieve woningcorporaties de realisatie van de wettelijke taakstelling volledig afdekken.
- Gezien de druk op de sociale woningmarkt kijkt de gemeente actief naar alternatieve huisvestingsmogelijkheden, zoals particulier vastgoed. De gemeente kan medewerking verlenen aan het verstrekken van omgevingsvergunningen, indien dit noodzakelijk is voor het realiseren van de wettelijke taakstelling en voor zover dat nodig is om van het Omgevingsplan af te wijken.
- De gemeente heeft geen rol in particulier vastgoed waarin geen wijziging van het omgevingsplan of omgevingsvergunning nodig is, aangezien dit voldoet aan de geldende wet- en regelgeving.

5. Verantwoordelijkheid en rolverdeling:

- De woningcorporaties in Valkenswaard zijn conform de prestatieafspraken met de gemeente verantwoordelijk voor het vinden van geschikte locaties voor de huisvesting van statushouders.
- De woningcorporaties en andere betrokken organisaties zijn primair verantwoordelijk voor de daadwerkelijke huisvesting en begeleiding van de statushouders.

6. Begeleiding van minderjarige statushouders:

In het geval van minderjarige statushouders zorgt Valkenswaard ervoor dat er vooraf adequate begeleiding is van de statushouders door de daartoe landelijk aangewezen organisaties en instellingen.

3.2.2.2 Scenario's huisvesting statushouders

In de onderstaande scenario's worden verschillende mogelijkheden zorgvuldig afgewogen, ook al lijkt het ene scenario misschien minder realistisch dan het andere. Dit gebeurt met het doel om tot een weloverwogen keuze te komen.

- **Scenario A:** Huisvesting wordt volledig en alleen gerealiseerd door de woningcorporaties conform de afspraken in de prestatieafspraken.

In dit scenario wordt de huisvesting van statushouders uitsluitend verzorgd door de woningcorporaties. Er wordt geen gebruik gemaakt van particulier vastgoed, wat zorgt voor duidelijkheid en uniformiteit in het proces.

- **Scenario B:** Bovenop scenario A kan particulier vastgoed worden ingezet voor huisvesting van statushouders, maar alleen als dit noodzakelijk is om de taakstelling te realiseren. Er moet dan voldaan worden aan de gestelde randvoorwaarden.

Indien de taakstelling dit vereist, kan particulier vastgoed worden ingezet om statushouders te huisvesten, maar alleen als het vastgoed voldoet aan de vooraf bepaalde kwaliteitscriteria. Dit biedt meer flexibiliteit, maar brengt extra controle en kwaliteitsborging met zich mee.

- **Scenario C:** Particulier vastgoed wordt actief benut, indien dit wordt aangeboden op de markt. Er moet dan welk voldaan worden aan de gestelde randvoorwaarden.

Wanneer particulier vastgoed wordt aangeboden dat voldoet aan de gestelde eisen, wordt hier direct gebruik van gemaakt. Dit scenario is specifiekier dan scenario B, omdat het actief ingaat op het aanbod van particulier vastgoed, zonder de noodzaak om eerst de taakstelling te evalueren.

3.2.2.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden

Randvoorwaarden	Scen. A	Scen. B	Scen. C
1. De huisvesting moet permanent beschikbaar zijn (tenzij sprake is van een tussenoplossing)		situatief	situatief
2. De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep asielzoekers op te vangen		situatief	situatief
3. De huisvesting moet betaalbaar zijn voor de doelgroep		situatief	situatief

Voorstel:	Op basis van de gestelde randvoorwaarden en uitgangspunten is scenario B de gewenste inzet.
------------------	--

Scenario B biedt gemeente Valkenswaard de mogelijkheid om de huisvesting van statushouders in eerste instantie volledig door woningcorporaties te laten realiseren, maar maakt ook ruimte voor het gebruik van particulier vastgoed indien nodig, mits het voldoet aan de gestelde randvoorwaarden.

Woningcorporaties zijn verantwoordelijk voor de permanente huisvesting van statushouders, wat zorgt voor stabiliteit en continuïteit. Zij bieden woningen die onderdeel uitmaken van de reguliere woningvoorraad in woonwijken, wat de integratie van statushouders in de samenleving bevordert. Dit draagt bij aan een evenwichtige spreiding over verschillende buurten, waarbij de woningcorporaties – mede om eigen belangen - rekening houden met de draagkracht van de wijk.

Daarnaast garandeert de inzet van woningcorporaties dat de huisvesting financieel haalbaar is voor de doelgroep. Wanneer er een tekort aan geschikte woningen is, kan particulier vastgoed als flexibele oplossing dienen, met een perspectief van minimaal één jaar, maar ook de mogelijkheid om dit permanent in te zetten, afhankelijk van de situatie.

De keuze voor scenario B sluit aan bij de resultaten van de inwonersenquête die eind 2024 werd uitgevoerd. Hieruit bleek dat er draagvlak is voor het huisvesten van statushouders, maar ook dat een groot deel van de respondenten aangaf dat er geen beroep mag worden gedaan op de woningvoorraad van woningcorporaties. Dit benadrukt de gevoeligheid rondom het gebruik van de reguliere woningvoorraad. De gemeente kan hierin echter niet anders opereren, aangezien juist de woningcorporaties de aangewezen instanties zijn voor het huisvesten van statushouders in betaalbare woningen.

Deze aanpak stelt de gemeente in staat om snel te reageren op tekorten, zonder concessies te doen aan de kwaliteit van de huisvesting. Ook kunnen we zo anticiperen op wisselingen in de hoogte van de taakstelling. De gemeente blijft de regie voeren en werkt samen met woningcorporaties en andere betrokkenen om de taakstelling tijdig te realiseren. Scenario B biedt daarmee de juiste balans tussen structurele huisvesting via woningcorporaties en tijdelijke of permanente oplossingen via particulier vastgoed, wanneer dat op enig moment de enige mogelijkheid is om de wettelijke taakstelling te realiseren, maar tegelijkertijd het draagvlak onder de inwoners te behouden.

3.2.3 Overwegingen opvang Oekraïense ontheemden

- De gemeente streeft naar tijdelijke en adequate huisvesting voor Oekraïense ontheemden, in lijn met de richtlijnen van het ministerie en de GGD.

- Dit omvat het vinden van geschikte opvanglocaties, bij voorkeur binnen het stedelijk gebied, zoals leegstaand vastgoed, om de integratie te bevorderen.
- De gemeente hecht waarde aan het behoud van de draagkracht van de gemeenschap en wil deze niet onterecht belasten door de opvang van ontheemden.
- Er wordt veel belang gehecht aan de bereidheid van locatie-eigenaren om te voldoen aan de afgesproken voorwaarden en de benodigde faciliteiten voor de opvang.
- De opvang wordt gehandhaafd zolang het Rijk de kosten vergoedt, zonder dat andere opvangbehoeften, zoals voor statushouders, onder druk komen te staan.

3.2.3.1 Randvoorwaarden en uitgangspunten huisvesting Oekraïense ontheemden

De opvang van Oekraïense ontheemden heeft een tijdelijk karakter, aangezien deze doelgroep zich in een vlucht- of opvangsituatie bevindt. De gemeente is verantwoordelijk voor de tijdelijke opvang van deze doelgroep en ontvangt daarvoor financiële middelen vanuit het Rijk. De termijn waarop het Rijk de financiële middelen garandeert is wel beperkt in de tijd.

3.2.3.1.1 Randvoorwaarden

1. *De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep statushouders te huisvesten.*

Ook ten aanzien van deze vorm van opvang geldt de randvoorwaarde dat de eigenaar bereid moet zijn het vastgoed ter beschikking te stellen voor de opvang van de doelgroep. De gemeente huurt het betreffende vastgoed (tijdelijk) specifiek voor dit doel.

2. *De opvang moet realiseerbaar zijn met een beperkte belasting voor de ambtelijke organisatie.*

Hoewel sprake is van een morele verantwoordelijkheid om ons ook voor deze doelgroep maximaal in te spannen, moeten we ook realistisch blijven. De organisatie van de opvang van Oekraïense ontheemden ligt volledig in handen van de gemeente en vraagt veel ambtelijke capaciteit. Dat is ook nu al het geval bij de opvang met de huidige omvang. Nu de wettelijke taakstelling voor de opvang van asielzoekers zich zo prominent aandringt, is het nodig om de beperkte capaciteit volledig te richten op deze taakstelling. Temeer omdat de gemeente bij de opvang van Oekraïense ontheemden volledig aan de lat staat voor alle voorbereidingen en de gehele uitvoering, Extra inzet zou ten koste gaan van onze wettelijke taakstellingen. Hoewel in een bepaalde mate inhuur mogelijk is binnen de financiële compensatie vanuit het Rijk, speelt ook het arbeidsmarktvraagstuk een rol. Er dient een adequate invulling te kunnen worden gegeven aan deze rol, waarbij ook aansturing vanuit de organisatie aan de orde is.

3.2.3.1.2 Uitgangspunten

1. Locatie en woonfunctie:

- De opvanglocatie heeft in principe geen permanent karakter van een woonfunctie, maar van het Omgevingsplan kan worden afgeweken als gevolg van de plotselinge noodsituatie.
- Leegstaand of leegkomend vastgoed kan tijdelijk worden ingezet, al dan niet met een tijdelijke Omgevingsvergunning.
- De locatie bevindt zich binnen het stedelijk gebied van de gemeente, maar niet noodzakelijk in een woonwijk. De kern van het dorp is op loop-, fiets- of OV-afstand bereikbaar.

2. Duur en omvang:

- De opvang is bij voorkeur beschikbaar zolang de noodsituatie aanhoudt.
- Een enkele opvanglocatie biedt maximaal plaats aan circa 75 Oekraïense ontheemden, daarmee zijn meerdere afzonderlijke (en kleinschalige) opvanglocaties mogelijk.
- De gemeente beperkt zich op dit moment tot een commitment van maximaal 100 plekken die verdeeld zijn over een wat grotere locatie en diverse kleinschalige locaties.

3. Financiële haalbaarheid:

De opvanglocatie wordt gefinancierd vanuit de GOO (Gemeentelijke opvang Oekraïners)-regeling van het Rijk

4. Gedrag en begeleiding:

Vanwege de beperkte ambtelijke capaciteit contracteert de gemeente bij voorkeur partners die een opdracht krijgen voor specifieke functies. In Valkenswaard is Ad Hoc-beheer momenteel verantwoordelijk voor het naleven van de gedragsregels die in overleg met de gemeente zijn opgesteld. Cordaad Welzijn is verantwoordelijk voor de begeleiding van de doelgroep, terwijl FeDa Safety Group zorgt voor de beveiliging. De regie ligt bij de gemeente.

5. Huisvesting in Valkenswaard:

- De gemeente zorgt ervoor dat de opvangplekken in stand worden gehouden zolang het Rijk de kosten 100% compenseert.
- Gezien de inspanningsverplichting voor de opvang van Oekraïense ontheemden, die niet afdwingbaar is, wordt er geen prioriteit gegeven aan het creëren van nieuwe opvangplekken. De opvang voor statushouders en asielzoekers heeft voorrang.

6. Regie:

De gemeente voert de regie bij de uitvoering van de omgevingsdialoog.

7. Verantwoordelijkheid en rolverdeling:

- De gemeente is verantwoordelijk voor het vinden van geschikte opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden.

- De gemeente is verantwoordelijk voor de faciliteiten en voorwaarden op de locatie.

3.2.3.2 Scenario's voor opvang Oekraïense ontheemden

- Scenario A: Handhaven van maximaal 100 opvangplekken voor zolang de noodsituatie dit vraagt en de kosten door het Rijk (volledig) worden gecompenseerd;
- Scenario B: Verhogen van de opvang tot maximaal 191 opvangplekken, zodat deze beter aansluit bij de door het Rijk gestelde inspanningsverplichting en de opvangcapaciteit dienovereenkomstig uitbreiden.

3.2.3.2.1 Toetsing van de scenario's aan de randvoorwaarden

Randvoorwaarden	Scen. A	Scen. B
1. De eigenaar van het pand moet bereid zijn om de doelgroep Oekraïense ontheemden op te vangen		situatief
2. De opvang moet realiseerbaar zijn met een beperkte belasting voor de ambtelijke organisatie		

Voorstel: **Op basis van de gestelde randvoorwaarden en uitgangspunten is scenario A de gewenste inzet.**

Scenario A biedt momenteel een effectieve oplossing voor de tijdelijke huisvesting van Oekraïense ontheemden. De gemeente blijft daarmee vasthouden aan het commitment van 100 opvangplekken, zolang het Rijk de kosten volledig compenseert. Er wordt geen prioriteit gegeven aan nieuwe opvangplekken, zodat andere opvangbehoeften, zoals voor asielzoekers en statushouders, niet in het gedrang komen. Zo blijft het draagvlak in de gemeenschap gewaarborgd.

4. Participatie

De gemeente Valkenswaard hecht veel belang aan de betrokkenheid van omwonenden en toekomstige bewoners bij de opvanglocaties in onze gemeente. Daarom hebben we het Participatiebeleid Omgevingswet vastgesteld, waarin we duidelijke richtlijnen bieden voor samenwerking en inspraak. Dit beleid zorgt ervoor dat inwoners, bedrijven, experts en andere betrokkenen op verschillende niveaus kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van beleid en verbetering van de dienstverlening.

4.1 Participatietraject

Het participatietraject bestaat uit vijf belangrijke stappen: onderzoeken, plannen, uitvoeren, vastleggen en evalueren, waarbij elke stap zorgt voor een heldere en gestructureerde aanpak van participatie. De betrokkenheid kan variëren van informeren tot meebeslissen, afhankelijk van het type project en de fase waarin het zich bevindt.

Deze niveaus uit de sturingsfilosofie op rolneming en participatie zijn:

1. Informeren: Het verstrekken van informatie over het project of de ontwikkeling.
2. Raadplegen: Het verzamelen van ideeën, wensen, meningen en voorkeuren van belanghebbenden bij een project/traject als input voor de bestuurder/projectleider om besluiten te nemen.
3. Adviseren: Wanneer belanghebbenden om een gezamenlijk antwoord gevraagd wordt op een vraag, dan gaat het om adviseren. Bestuurder/projectleider geeft vooraf de kaders aan. Een afwijking op het advies moet goed gemotiveerd worden.
4. Coproduceren: Coproductie ontstaat wanneer de gemeente samen met de belanghebbenden een plan ontwikkelt. Het kan zijn dat dit binnen vooraf vastgestelde kaders gebeurt. De gemeente gaat mee in de keuze van de partijen die het plan ontwikkelen zolang het een plan is binnen de randvoorwaarden.
5. Meebeslissen: De gemeente laat de keuze van een oplossing over aan belanghebbenden. Er worden meerdere alternatieven aangeboden. In dit geval gaat het om meebeslissen. Ook hier kunnen kaders vastgesteld zijn waarbinnen de beslissing genomen moet worden. De keuze wordt altijd gevolgd.

Communicatie vindt altijd tijdig en duidelijk plaats, ruim van tevoren, en absoluut niet pas nadat bewoners al zijn gehuisvest. Een goede timing is daarbij van cruciaal belang! Dit zorgt niet alleen voor een vlotte uitvoering, maar versterkt ook de transparantie en waarborgt het vertrouwen van alle betrokkenen.

Door deze niveaus van betrokkenheid ontstaat ruimte voor een breed scala aan perspectieven, wat bijdraagt aan het vinden van betere en breed gedragen oplossingen. Deze niveaus zijn van cruciaal belang voor de benadering van de bijzondere doelgroepen. In de volgende paragrafen wordt de specifieke aanpak per doelgroep

toegelicht. Daarnaast worden in deze nota de mate van participatie en de rolverdeling, conform de participatieladder van de gemeente, verder uitgewerkt.

4.2 Motie gemeenteraad

Zoals eerder in deze nota genoemd, heeft de gemeenteraad een eerdere versie van deze nota niet behandeld, maar wel een motie aangenomen om de nota verder uit te werken. Daarin is onder meer gevraagd om participatie beter te borgen. In de volgende paragrafen wordt uitgewerkt wanneer en op welke wijze participatie plaatsvindt bij de opvang van asielzoekers en ontheemden uit Oekraïne en huisvesting van statushouders (in het geval van woongroepen), met inachtneming van de volgende overwegingen:

- Het voeren van een omgevingsdialoog is van groot belang voor het behoud van draagvlak bij de huisvesting van woongroepen statushouders of opvanglocaties voor asielzoekers en/of ontheemden uit Oekraïne.
- Dit draagvlak draagt bij aan de integratie van verschillende groepen in onze maatschappij, wat zowel hen als de bestaande inwoners van onze gemeente ten goede komt.

Wanneer participatie aan de orde is, gaat het niet om de vraag WAT er wel of niet gaat komen, maar om de vraag HOE de opvang wordt vormgegeven. De gemeente maakt een belangenafweging, wat betekent dat de gemeente soms anders kan besluiten dan de voorkeuren van de betrokkenen die geraadpleegd zijn.

4.3 Participatie per doelgroep

In deze paragraaf worden per doelgroep het participatietraject behandeld.

4.3.1 Participatie voor asielzoekers

Het realiseren van (tijdelijke) huisvesting voor asielzoekers is een complexe opgave die veel verschillende belangen met zich meebrengt. De gemeente volgt hierbij het door de gemeenteraad vastgestelde participatiebeleid, met als doel om bewoners actief te betrekken bij het proces van opvang en huisvesting.

4.3.1.1 Werken aan draagvlak

Bij de zoektocht naar locaties voor vluchtelingenopvang wordt in ideale gevallen altijd gewerkt vanuit draagvlak. Draagvlak is echter geen vaststaand gegeven; het is een dynamisch proces dat vraagt om voortdurende aandacht en communicatie. Het versterken van draagvlak wordt niet gezien als het overtuigen van bewoners, maar als het verbinden van het onderwerp opvang aan de lokale context van Valkenswaard. Dit zorgt ervoor dat een nieuwe opvanglocatie minder onverwacht aanvoelt en omwonenden al vroeg inzicht hebben in de impact van de locatie op hun omgeving.

Het draagvlak in de samenleving om asielzoekers op te vangen is niet direct onderzocht in de inwoners-enquête, maar de vraag welke termijnen van bewoning inwoners het best

passend vinden geeft de optie “ik ben principieel tegen elke termijn is te lang”. Deze optie werd slechts door ruim 18% van de respondenten gekozen, terwijl ruim 46% aangeeft dat de termijn minder belangrijk is zolang er maar geen sprake is van overlast. Dit geeft wat ons betreft wel een indicatie dat er in de Valkenswaardse samenleving (onder voorwaarden) een behoorlijk draagvlak is voor het opvangen van asielzoekers. Daarnaast geeft ruim 54% van de respondenten aan dat de gemeente de locatie kan kiezen, ook als inwoners (deels) tegen zijn. De meningen zijn verdeeld als het gaat om een locatie wel of niet binnen een woonwijk.

4.3.1.2 Werkwijze voor participatie

De gemeente Valkenswaard streeft ernaar om inwoners dichterbij het onderwerp ‘opvang’ te brengen en hen te betrekken in het proces. Inwoners begrijpen goed welke invloed ze hebben op het proces, en wat hun rol is in de besluitvorming en uitvoering. De gemeente wil ervoor zorgen dat inwoners zich gesteund voelen en hun zorgen serieus genomen worden.

Wanneer er een opvanglocatie in de buurt komt, wordt er snel en frequent gecommuniceerd met omwonenden. Inwoners worden tijdig geïnformeerd over het proces, de besluitvorming, en de mogelijkheden om inspraak te hebben. De gemeente zorgt ervoor dat het proces helder wordt overgebracht en dat zorgen van omwonenden serieus worden genomen.

Acties en benadering:

- Actieve communicatie en duidelijke informatie over de komst van vluchtelingenopvanglocaties .
- De nadruk ligt op transparantie en het bieden van mogelijkheden voor omwonenden om hun zorgen en suggesties te uiten.
- Het versterken van het gevoel van vertrouwen in de gemeente door heldere en betrouwbare communicatie over het proces en wat bewoners kunnen verwachten.
- Duidelijke uitleg over hoe bewoners wel en niet kunnen deelnemen aan de besluitvorming en welke ruimte er is voor inspraak.
- Het bieden van platformen voor omwonenden om hun zorgen en ideeën te delen.
- Communicatie vindt altijd tijdig (ruim van tevoren) en transparant plaats. Het COA is verantwoordelijk voor het organiseren van overlegmomenten tussen omwonenden en de opvanglocatie nadat deze in gebruik is genomen. Tijdens deze overlegmomenten worden ervaringen gedeeld door zowel omwonenden als bewoners van de opvanglocatie. De verzamelde feedback wordt gebruikt om het proces doorlopend te evalueren en te verbeteren. Indien nodig worden de bevindingen gedeeld met de bredere gemeenschap van Valkenswaard om transparantie te waarborgen.

Door deze werkwijze en communicatieaanpak wil de gemeente Valkenswaard niet alleen het draagvlak voor vluchtelingenopvang vergroten, maar ook de leefbaarheid van de gemeenschap waarborgen. Het doel is om gezamenlijk met bewoners en andere belanghebbenden een goed werkend opvangsysteem te creëren dat bijdraagt aan de integratie van vluchtelingen en het welzijn van de hele gemeenschap. Tegelijkertijd erkent de gemeente dat het onmogelijk is om iedereen volledig tevreden te stellen met de genomen beslissingen. Daarom wordt actief ingezet op verwachtingsmanagement, waarbij duidelijk wordt gecommuniceerd over de uitdagingen, mogelijkheden en beperkingen van de opvang, zodat alle betrokkenen realistische verwachtingen hebben en zich gehoord voelen in het proces.

Het niveau op de participatieladder met betrekking tot het te volgen participatietraject voor de opvang van asielzoekers omvat het verstrekken van informatie (over de WAT-vraag) en raadpleging (over de HOE-vraag).

4.3.2 Participatie (voor woongroepen) van statushouders

Statushouders (en de leden van woongroepen) staan met hun statushouderschap op gelijke voet als andere Nederlanders. Daarom wordt voor de huisvesting van deze doelgroep, inclusief de woongroepen, geen specifieke participatie of communicatie vereist vanuit de gemeente.

4.3.2.1 Werken aan draagvlak

De inwoners-enquête laat een beperkt draagvlak zien voor de inzet van corporatiewoningen (sociale huurwoningen) voor de huisvesting van de statushouders. Ruim 44% van de respondenten vindt niet dat de woningcorporaties alle statushouders aan een woning moet helpen, tegen ruim 38% die het daar wel mee eens is.

Eerder hebben we al aangegeven dat er nauwelijks alternatieven zijn. Dit betekent dat we als gemeente nog moeten werken aan het draagvlak onder de afspraken met de woningcorporaties inzake de huisvesting van statushouders. Ook over de inzet van particuliere woningen voor dit doel zijn de meningen verdeeld. Ruim 43% vindt dit wel prima, 41% vindt niet. In onze scenariokeuze beperken we de inzet van particulier vastgoed tot het noodzakelijke om de taakstelling te realiseren.

4.3.2.2 Werkwijze voor participatie

In de afgelopen periode is er in de gemeenteraad discussie gevoerd over de noodzaak van een omgevingsdialoog bij de huisvesting van woongroepen.

Let wel! In de raadsinformatiebrief van 20 december 2024, als reactie op de motie art. 41 vragen over de Kardinaal De Jongstraat van 12 december 2024, heeft het college aangegeven, dat een omgevingsdialoog alleen noodzakelijk is wanneer het doorlopen van een formele procedure aan de orde is. Indien er geen gemeentelijk besluit aan de orde is, heeft een omgevingsdialoog vanuit de gemeente gezien geen enkele status. Daarbij heeft het college aangegeven geen onderscheid te willen maken tussen statushouders en andere woongroepen. Dat neemt niet weg dat een omgevingsdialoog zeker zinvol wordt geacht, maar de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de initiatiefnemer.

Binnen het kader van het Omgevingsplan is sprake van vrijheid van vestiging. Dat geldt zowel voor de huisvesting van gezinnen en alleenstaande (meerderjarige) statushouders als voor woongroepen (met alleenstaande minderjarige statushouders).

Dat betekent niet dat de gemeente een omgevingsdialoog onbelangrijk vindt, maar de primaire verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de eigenaar van een pand c.q. de initiatiefnemer.

De eigenaar/ initiatiefnemer kan in het communicatieproces terugvallen op de expertise van de gebruikelijke professionele instellingen. De gemeente wijst de eigenaar/ initiatiefnemer vooraf op deze (morele) verantwoordelijkheid en het belang hiervan voor het draagvlak in de omgeving.

Voor alleenstaande minderjarige statushouders is NIDOS verantwoordelijk voor huisvesting, communicatie en begeleiding, in samenwerking met of in overleg met de eigenaar van het pand. NIDOS is de professionele instelling die landelijk is aangewezen als voogd van de alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Het inburgeringsproces verloopt via de gemeente.

Acties en benadering:

- Bij zelfstandige huisvesting van alleenstaanden of gezinnen is geen participatie vereist. Dit geldt voor alle doelgroepen op de woningmarkt en dus ook voor de doelgroep statushouders.
- Indien sprake is van het huisvesten van een woongroep, is niet de gemeente, maar zijn eigenaren van panden verantwoordelijk voor de communicatie met de omgeving. Zij dienen hierbij gebruik te maken van de expertise die de professionele instellingen bieden en die verantwoordelijk zijn voor de begeleiding van de woongroep.
- De gemeente is verantwoordelijk voor de begeleiding en integratie van statushouders in de gemeenschap in de vorm van inburgeringsprogramma's.

Het niveau op de participatieladder met betrekking tot het te volgen participatietraject voor de opvang van statushouders omvat het zo nodig (bij woongroepen) verstrekken van informatie (over de WAT-vraag) en het raadplegen van de omgeving (over de HOE-vraag) door de eigenaar / initiatiefnemer. De gemeente heeft hierin geen rol, indien de huisvesting past binnen het Omgevingsplan.

4.3.3 Participatie voor Oekraïense ontheemden

De opvang van Oekraïense ontheemden in Valkenswaard is reeds geregeld, met een commitment voor de opvang van 100 personen op de locaties De Haak, de Scottstraat, de Hertogin Johannestraat, de Hertogin van Brabantlaan en de Eindhovenseweg. Deze locaties zijn zorgvuldig geselecteerd in overleg met betrokken partijen en bieden tijdelijke onderdak aan Oekraïense ontheemden. De gemeente Valkenswaard werkt samen met (lokale) organisaties voor zowel de huisvesting als de integratie van deze doelgroep.

4.3.3.1 Werken aan draagvlak

Bij de opvang van Oekraïense ontheemden wordt gewerkt aan het creëren van draagvlak bij omwonenden. Dit wordt gedaan door heldere, transparante en tijdige communicatie over wat de opvang inhoudt, wat de bewoners mogen verwachten en welke rol zij zelf kunnen spelen in het proces. De gemeente werkt actief aan het uitleggen van het belang van de tijdelijke opvang en de manier waarop deze op een verantwoorde wijze plaatsvindt, met oog voor de betrokkenheid van zowel de omwonenden als de bewoners van de opvanglocaties.

De respondenten uit de inwoners-enquête staan met een zeer ruime meerderheid (meer dan 70%) achter de huidige opvang van Oekraïense ontheemden. Ruim een kwart vindt dat de gemeente nog extra opvangplekken moet realiseren. Omgekeerd heeft bijna driekwart van de respondenten de optie voor extra opvangplekken niet gekozen. Het draagvlak voor de huidige opvang is dus groot, terwijl het draagvlak voor extra opvangplekken (in de gegeven context) wezenlijk minder is of in elk geval onduidelijk.

4.3.3.2 Werkwijze voor participatie

De werkwijze voor participatie van omwonenden bij de opvang van Oekraïense ontheemden wordt zoveel mogelijk in lijn gebracht met de aanpak voor vluchtelingenopvang. Er wordt echter rekening gehouden met de specifieke situatie van de Oekraïense ontheemden, die vaak korter verblijven en waarvoor het accent ligt op tijdelijke opvang.

Acties en benadering:

- De gemeente is verantwoordelijk voor de informatieverstrekking aan en de raadpleging van omwonenden en voor de communicatie-uitingen over de opvang

van Oekraïense ontheemden, waarbij inwoners in contact kunnen komen met zowel de gemeente als de lokale organisaties. Dit helpt om kennis te vergroten over het onderwerp en de rol van de gemeente.

- Zodra er een nieuwe opvanglocatie in de buurt komt, wordt er onmiddellijk en frequent gecommuniceerd met de omwonenden. De communicatie is helder en gericht op het uitleggen van het proces, de besluitvorming, en de rol van de betrokken organisaties. Er wordt duidelijk aangegeven hoe omwonenden hun zorgen kunnen uiten.

Voor de ondersteuning van de Oekraïense ontheemden werkt de gemeente samen met Cordaad Welzijn. Zij bieden ondersteuning bij de integratie van de ontheemden, zoals taallessen, maatschappelijke begeleiding en ondersteuning bij het vinden van werk. In de huidige situatie is Ad Hoc-beheer verantwoordelijk voor het beheer en (klein) onderhoud van de opvanglocaties, zodat een veilige en comfortabele leefomgeving wordt gegarandeerd voor de Oekraïense ontheemden.

Acties en benadering:

- Cordaad Welzijn biedt op maat gemaakte ondersteuning voor de Oekraïense ontheemden. Dit omvat taallessen, maatschappelijke begeleiding en het faciliteren van werkgelegenheid. Door deze begeleiding wordt de integratie van de ontheemden versneld en wordt hun deelname aan de lokale samenleving gestimuleerd.
- Een ingehuurd professionele partij (in de huidige situatie Ad Hoc-beheer) zorgt voor het beheer en (klein) onderhoud van de opvanglocaties, met als doel een veilige, goed onderhouden en (relatief) comfortabele leefomgeving te bieden voor de Oekraïense ontheemden. Dit wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met de gemeente en andere betrokken partijen.

Door deze aanpak voor participatie wordt er zowel richting de Oekraïense ontheemden als de omwonenden gewerkt aan draagvlak, communicatie en integratie, met als doel een soepele en respectvolle opvang van deze groep.

Het niveau op de participatieladder met betrekking tot het te volgen participatietraject voor de opvang van Oekraïense ontheemden omvat het verstrekken van informatie (over het WAT) en raadpleging (over het HOE).

5. Rol van de gemeenteraad en het college

De gemeenteraad en het college hebben verschillende verantwoordelijkheden bij de opvang en huisvesting van de doelgroepen. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het Omgevingsplan en het – zo nodig - beschikbaar stellen van financiële middelen. Ook heeft de gemeenteraad een kaderstellende rol, in dit geval door het vaststellen van de onderhavige “Nota van Uitgangspunten en Randvoorwaarden voor opvang van (alleenstaande) asielzoekers, ontheemden uit Oekraïne en de huisvesting van statushouders”

De overige besluiten liggen bij het college, zoals tijdelijke ontheffingen van het Omgevingsplan (via een Omgevingsvergunning), de bestuursovereenkomst met het COA, prestatieafspraken met woningcorporaties en het realiseren of beschikbaar stellen van opvanglocaties. Het college informeert de gemeenteraad en biedt de mogelijkheid om wensen en bedenkingen kenbaar te maken. Als extra financiële middelen buiten de begroting nodig zijn, legt het college een bekostigingsverzoek voor aan de gemeenteraad.

6. Vervolgstappen

De opvang van 81 vluchtelingen heeft de hoogste prioriteit voor de gemeente, naast de voortdurende huisvesting van statushouders. De opvang van Oekraïense ontheemden heeft momenteel geen prioriteit, aangezien de gemeente al opvang biedt aan maximaal 100 ontheemden en er geen wettelijke verplichting is om verder bij te dragen. De focus ligt nu volledig op de wettelijke verplichting om vluchtelingen op te vangen, binnen de draagkracht van de lokale gemeenschap.

6.1 Benodigde actie

Om tijdig aan de ministeriële opdracht (zoals onder 2.3 vermeld) te voldoen, moet het college snel handelen. Dit kan echter pas na goedkeuring door de gemeenteraad op deze nota. Na deze goedkeuring kunnen de voorbereidingen voor zowel tijdelijke als duurzame opvang starten.

6.2 Beleidsmatige aanpak

De gemeente heeft met deze nota randvoorwaarden en uitgangspunten opgesteld voor de opvang van bijzondere doelgroepen, met de huisvesting van 81 vluchtelingen als speerpunt. Na goedkeuring door de gemeenteraad wordt er gewerkt aan een duurzame, COA-compatibele oplossing voor de lange termijn.

6.3 Huidige situatie en uitdaging

Volgens de Spreidingswet moet de gemeente 81 vluchtelingen vóór 1 juli 2025 huisvesten. De gemeente streeft naar een duurzame opvangoplossing voor 10 jaar. Voor 1 juli 2025 neemt het college een besluit over de aanpak van de opgave met betrekking tot de opvang van vluchtelingen en de daaropvolgende stappen, afhankelijk van de samenwerking met het COA.

Bijlage A

Samenvatting van de Resultaten Inwonerspanel Enquête - Opvang Statushouders, Asielzoekers en Oekraïners

De enquête over de uitgangspunten voor de opvang van statushouders, asielzoekers en Oekraïense ontheemden werd ingevuld door 439 leden van het inwonerspanel van Valkenswaard. Van de 439 deelnemers hebben 331 respondenten de vragenlijst volledig ingevuld, wat resulteert in een respons van 54,7%. De resultaten geven een gedetailleerd inzicht in hoe de inwoners van Valkenswaard aankijken tegen de opvang van vluchtelingen en de inzet van de woningmarkt.

Highlights

1. Woningtoewijzing voor statushouders:

Op de vraag of woningcorporaties verplicht zouden moeten worden om statushouders van een woning te voorzien, blijkt een significant deel van de respondenten oneens te zijn. In totaal vindt 44,69% van de respondenten deze afspraak niet wenselijk (16,29% is helemaal mee oneens en 28,37% is oneens). Aan de andere kant is 38,48% het wel eens met deze afspraak, maar er is bezorgdheid over de uitvoerbaarheid (26,40% is eens en 12,08% is helemaal mee eens).

2. Gebruik van sociale woningmarkt voor asielzoekers:

80,74% van de respondenten vindt het niet wenselijk om bestaande sociale woningen in te zetten voor de opvang van asielzoekers. De meerderheid van deze groep (52,87%) is helemaal mee eens, terwijl 27,87% eens is. Dit geeft aan dat er veel bezorgdheid is over de druk op de woningmarkt in Valkenswaard, waar veel inwoners moeite hebben om een woning te vinden.

3. Gebruik van leegstaande gebouwen voor opvang:

Een aanzienlijk aantal respondenten (72,46%) steunt het idee om leegstaande gebouwen tijdelijk in te zetten voor de opvang van asielzoekers. De voorkeur gaat daarbij uit naar locaties buiten woonwijken, waarbij 37,10% dit als goede oplossing ziet. Daarnaast is zelfs 35,36% van de respondenten van mening dat een leegstaand gebouw in een woonwijk ook prima is, mits de situatie goed wordt gereguleerd. Slechts een kleiner percentage (14,20%) steunt het gebruik van flexibele woonunits aan de rand van de gemeente.

4. Verantwoordelijkheid gemeente versus COA:

Wat betreft de verdeling van verantwoordelijkheden tussen de gemeente en het COA, blijkt dat 55,33% van de respondenten vindt dat het COA de volledige

verantwoordelijkheid moet dragen voor de opvang, terwijl de gemeente zich alleen zou moeten richten op het aanwijzen van geschikte locaties. 29,59% van de respondenten is van mening dat de gemeente een grotere rol moet spelen in het beheren en aanpassen van gebouwen en de begeleiding van asielzoekers, zelfs als dat hogere kosten met zich meebrengt. De voorkeur gaat dus duidelijk uit naar een rol voor de gemeente in de huisvesting, maar de opvang zelf zou onder de verantwoordelijkheid van het COA moeten vallen.

5. Opvang van Oekraïners:

Wat betreft de opvang van Oekraïners blijkt uit de resultaten dat 70,87% van de respondenten vindt dat de gemeente genoeg doet voor de opvang van Oekraïners, met 53,45% van de respondenten die van mening is dat de gemeente al voldoende opvang biedt. Echter, 25,53% is van mening dat de gemeente extra opvangplekken moet creëren voor Oekraïners, boven de huidige 87 opvangplekken. Tegelijkertijd vindt 53,45% dat de wettelijke opvangtaak voor statushouders en asielzoekers voorrang moet krijgen boven de opvang van Oekraïners.

Conclusie:

De resultaten van de enquête laten zien dat de inwoners van Valkenswaard zich zorgen maken over de druk op de woningmarkt en de impact van de opvang van vluchtelingen. De meerderheid van de respondenten is tegen het inzetten van sociale woningen voor de opvang van asielzoekers. Voor het opvangen van asielzoekers gaat de voorkeur uit naar het gebruik van leegstaande gebouwen. dat kan zowel binnen woonwijken als aan de rand van woonwijken, als er een goede ondersteuning en regulering is.

Er is duidelijke steun voor de rol van het COA als hoofdaanspreekpunt voor de opvang van asielzoekers, terwijl de gemeente zich voornamelijk moet richten op het vinden van geschikte locaties. De gemeente mag doorslaggevend zijn in de keuze en deze beslissing dragen ook al geven inwoners aan na een raadpleging dat er ook tegenstanders zijn. De meeste inwoners vinden dat de gemeente voldoende doet voor de opvang van Oekraïners, maar benadrukken dat de wettelijke opvangtaak voor statushouders en asielzoekers prioriteit heeft.